

N:o 63.

Ank. till Riksd. kansli den 8 maj 1908, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående rätt till fiske i de större insjöarna.

»Uti en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottet hänskjuten motion n:o 86 har herr *O. A. Berg* i Staby anfört följande:

»I det lagförslag angående rätt till fiske, som af Kungl. Maj:t framlades för Riksdagen 1896, hade i den sjette paragrafen försök gjorts att fastställa, huru vidsträckt rätten till fiske för strandägare vid större insjöar borde vara. Angående Vänern och Vättern föreslogs nämligen, att »där ej annorlunda är lagligen bestämdt, omfattar strandägares enskilda fiskerätt allt det vatten, som finnes till och med etthundraåttio meter från det ställe invid stranden, där stadigt djup af två meter vidtager; och gäller om fisket därutänför hvad i första paragrafen sägs om fiske i öppna hafvet».

Förslaget blef i denna punkt på lagutskottets afrådan förkastadt, och den äldre fiskeristadgans bestämmelser angående fiskerätten i större insjöar bibehöllos. Orsakerna, hvarför lagutskottet afstyrkte och Riksdagen afslog den ifrågavarande paragrafen i Kungl. Maj:ts förslag, voro flera, såsom det framgår af utskottsbetänkandet. Först och främst innebure begränsningen af strandägarnes fiskerätt till endast det vatten, som fanns till och med etthundraåttio meter från det ställe invid stranden, där stadigt djup af två meter vidtog, en alltför stor inskränkning för strandägarna. Denna omständighet framträdde dessutom som en stor orättvisa, då i förslaget endast afsågs sjöarne Vänern och Vättern, och sålunda strandägare vid de andra större insjöarne skulle få obegränsad rätt till fiskevattnet utanför sina ägor. Vidare framhölls det olämpliga uti, att vattnet utanför strandägarnes område skulle upplåtas till fiske

för allmänheten. Med sådana bestämmelser skulle fisket lätt kunna blifva alldeles ödelagdt, åtminstone med afseende på en del fiskarter, och strandägare skulle ej finna med sin fördel förenligt att vidtaga åtgärder för fiskets förbättring, då de själfva antagligen ej finge skörda frukten däraf. Tanke framkastades därför ock på att ifrågavarande område i de större insjöarna skulle betraktas som kronans tillhörighet, och att fiske där skulle få idkas endast med tillämpande af särskilda bestämmelser. Laguskottet ansåg med andra ord ej fullständig utredning föreligga och tillstyrkte, att de gamla bestämmelserna angående strandägarnes fiskerätt finge kvarstå. Sålunda bestämmer nu gällande lag angående rätt till fiske af den 27 juni 1896 i § 6: »I de delar af större insjöar, till hvilka strandäganderätten sig icke sträcker och där ej heller enskildt fiske är kronan förbehållet eller annan tillhörigt, gäller om fisket hvad i 1 § sägs om fiske i öppna hafvet».

Rätt tillerkännes sålunda hvarje svensk undersåte att fiska i de större insjöarne på områden, som ligga utanför strandägarnes, men huru gränsen går mellan de olika områdena, är ej bestämdt. Det är ju alldeles tydligt, att frågan om rätt till fiske härmed ej blifvit ordnad. En fiskvattensägare bör naturligen kunna veta huru långt hans vattenområde sträcker sig. Vidare är det alldeles obestämdt, hvilka insjöar äro att räkna till de större samt äfven å hvilka områden af dessa allmänheten har rätt att fiska.

Ett stigande intresse ägnas för närvarande åt fiskerinäringen, och för dess upphjälpande såväl vid våra kuster som i insjöarne offras betydande belopp. Fisket i insjöarna lämnar ock redan nu stor afkastning, och säkert skall denna i hög grad ökas i den mån lämpliga åtgärder till fiskets förbättrande vidtagas. En af de första förutsättningarne härför är dock i många fall införandet af klara bestämmelser angående rätten till fiskvattnet.

Såsom bevis för att äfven de myndigheter, som närmast hafva att utfärda stadgar angående fiskes bedrifvande, sväfva i okunnighet om t. ex. hvilka insjöar äro att hänföra till de större, bifogas i afskrift en skrifvelse till Kungl. Maj:t från Konungens befallningshafvande i Örebro, Västmanlands och Södermanlands län angående bestämmelser för bedrifvande af fiske i sjön Hjälmarén.

Huru bestämmelser angående rätt till fiskevattnet i de större insjöarne lämpligast skola affattas, torde framgå först genom en grundlig utredning af frågan; det är tydligt att härpå inverka en mängd förhållanden. Som

allmänna önskemål synes mig dock böra framhållas, att strandägarnes rätt till fiskevattnet ej bör för mycket begränsas på samma gång som allmänhetens rätt att fiska, om sådan skall bibehållas, bör regleras genom särskilda bestämmelser.

Då jag emellertid med ofvanstående tror mig hafva påvisat det stora behovet af klara bestämmelser angående rätten till fiske i de större insjöarne, vågar jag föreslå, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda frågan om rätt till fiske i de större insjöarne samt för Riksdagen framlägga förslag till bestämmelser därför.»

Den i förevarande motion berörda frågan om tillgodogörandet af de stora värden, som ligga i fisket i våra större insjöar, på det för landet ekonomiskt bästa sättet, är förvisso väl förtjänt jämväl af statsmakternas uppmärksamhet och omvårdnad. Oafsedt de åtgärder, som från det allmännas sida kunna vidtagas för att direkt uppmuntra och stödja sträfvanterna att åstadkomma en rationell fiskevård, är denna i hög grad beroende af de regler lagstiftningen lämnar angående rätten till fiske. Det synes nämligen knappast kunna förväntas, att den enskilde skall vidtaga anstalter för fiskets främjande, om han ej är tillförsäkrad rätt att få njuta frukterna af sitt arbete i nämnda syfte. Hvad särskildt beträffar rätten till fiske i de större insjöarna, råder, såsom motionären erinrat, stor osäkerhet rörande omfattningen af den rätt, som tillkommer strandägare, i det att denna fråga i gällande lag om fiske lämnats öppen och därigenom i flera fall gjorts beroende af den sedvanerätt, som på olika orter utbildat sig. Att stora olägenheter lätteligen skola uppkomma af ett dylikt osäkerhetstillstånd, synes utskottet ligga i öppen dag, likasom ock att den hvarje svensk man medgifna rättighet att fiska i de delar af dylika insjöar, dit strandäganderätten icke sträcker sig, kan vara ägnad att skada fisket, så länge några regler för dess utöfvande icke lämnats. Oaktadt utskottet sålunda till fullo instämmer med motionären däri, att rättsregler böra gifvas för ordnande af rätten till fiske i nämnda sjöar, har utskottet icke ansett sig böra biträda motionärens hemställan. Enligt hvad utskottet inhämtat, kommer nämligen lagberedningen att i sista afdelningen af sitt förslag till ny jordabalk upptaga omförmälda spörsmål till behandling i den del, som rör strandägares rätt till fiske. Vid den ingående pröfning, lagberedningen därvid kommer att ägna denna fråga, måste gifvetvis äfven rätten till fiske i de delar af sjön, som

*Utskottets
yttrande.*

ligga utanför strandägarnas fiskeområden, blifva föremål för beredningens uppmärksamhet, äfven om beredningen icke kommer att därutinnan framlägga något förslag, samt den förebragta utredningen lämna material för en pröfning jämväl af sistnämnda del af ämnet. Då dessa båda sidor stå i ett mycket nära samband med hvarandra och det uppenbarligen skulle blifva lättare att ernå ett tillfredsställande resultat, om de på en gång upptoges till afgörande, anser utskottet det vara i hög grad önskvärdt, att samtidigt med lagberedningens förslag till reglerande af strandäganderätten i de större insjöarna äfven ett förslag till bestämmelser rörande rätten till fiske i öfriga delar af dylika sjöar blefve framlagdt till Riksdagens pröfning. I samband med dessa frågors afgörande synes det äfven vara angeläget att föreskrifter lämnas rörande sättet för utöfvande af fiske utanför strandägarnas områden. Utskottet tillåter sig i detta sammanhang erinra därom, att 1902 års riksdag uti en till Kungl. Maj:t aflåten skrifvelse bland annat framhållit nödvändigheten af åtgärder till förekommande af roffiske. Om icke utan tidsutdräkt gifvas bestämmelser, som reglera sättet för fiskets bedrivande, där detta är fritt tillgängligt för allmänheten, kan det enligt utskottets uppfattning vara fara värdt, att fisket i de större insjöarna kommer att tillfogas så stor skada, att det kan dröja länge, innan det åter kan lämna någon större afkastning.

Resultatet af den pågående utredningen synes emellertid utskottet böra afvaktas, innan Riksdagen gör något uttalande i frågan, och får utskottet därför hemställa,

att herr Bergs förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 maj 1908.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

Herr af *Ekenstam* har begärt få här antecknad, att han ej deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.